

Рецензія

кандидата психологічних наук, доцента Ульянової Тетяни Юріївни
на дисертацію Балашенка Мирослава Івановича
«Емоційне здоров'я військовослужбовців та психотерапевтичні умови його
покращання в отоларингології»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії
у галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки,
за спеціальністю 053 Психологія

Актуальність теми дисертаційної роботи. Проблема дослідження емоційного здоров'я є досить актуальною як у теоретичному, так і в суто прикладному значенні, особливо під час військового стану у військовослужбовців. Зокрема вплив емоційного здоров'я при отоларингологічних захворюваннях є надзвичайно актуальним, оскільки емоції можуть впливати як на рівень імунітету так і на загальний стан організму.

Захворювання все більш стають поширеними, та важливо розглядати їх комплексно. В роботі увага приділяється вивченню емоційного здоров'я та перебігу емоційного стану у військовослужбовців, що мають отоларингологічні захворювання. За умови такої ситуації актуальності набувають теоретичні дослідження та практичні розробки засобів покращення емоційного здоров'я (стану) військовослужбовців.

Вважаю, що підхід щодо вивчення психологічних аспектів отоларингологічних захворювань у зв'язку зі станом емоційного здоров'я, який презентований М. Балашенко, набуває великої важливості для розуміння та оптимізації процесів лікування.

Зв'язок роботи з науковими програмами, темами, планами. Дисертаційне дослідження реалізується в межах наукової теми кафедри теорії та методики практичної психології «Психологічні особливості регуляції діяльності

особистості, що розвивається» (номер держреєстрації № 0118U000037), що входить до тематичного плану науково-дослідної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського».

Автором досліджувалися особливості прояву емоційного здоров'я військовослужбовців та соціально-психологічні умови його покращення шляхом психотерапії сміхом з використанням електронних гаджетів.

Наукова новизна отриманих результатів. Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в тому, що вперше: побудовано концептуальну модель дослідження специфіки прояву емоційного здоров'я військовослужбовців, що мають отоларингологічні захворювання, яка дозволяє його оцінити за рівнями: відчуття абсолютного емоційного комфорту, відчуття емоційного комфорту, відчуття відносного емоційного комфорту, відчуття відносного емоційного дискомфорту, відчуття дискомфортного стану; враховувати специфіку захворювання, його локалізацію та особистісний ресурс і соціальні умови лікування.

Автором було побудовано та апробовано комплексну цілеспрямовану систему електронної психосоціальної корекції незадовільного стану емоційного здоров'я військовослужбовців методом психотерапії гумором.

Розроблено експериментальну модель самооцінки емоційного здоров'я та систему терапії сміхом, яка є ефективним методом для створення комфортного стану емоційного здоров'я військовослужбовців, що мають отоларингологічні захворювання та проходили лікування в госпітальних умовах.

Повнота викладення матеріалу дисертації в наукових публікаціях. Основні результати дослідження доповідались на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях: VII International research & training conference «Public health – social, educational and psychological dimensions» (м. Люблін, 17 липня 2021 року), VI науково-методичному міжнародному Круглому столу

«Світова самоізоляція як можливість переосмислення» (м. Одеса, 8 червня 2021 року), міжнародній міжгалузевій конференції «Конструктивна рефлексія конфронтації і кооперації: Психологічні ризики і ресурси війни» (м. Київ, 25 квітня 2023 року).

Результати дослідження представлено в 8 публікаціях: з них 3 статті, які опубліковано в наукових фахових виданнях України, 2 – в інших наукометричних базах, 3 тези доповіді – в матеріалах конференцій.

Ступінь обґрунтованості наукових положень. Аналіз основного змісту дисертації дає підстави стверджувати, що дисертантом було чітко сформульовані об'єкт, предмет та мета дослідження, що в свою чергу дозволило визначити конкретні завдання та виконати їх. Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій в дисертації забезпечувалось теоретико-методологічними позиціями основних вихідних даних дослідження, адекватністю підбраного психодіагностичного інструментарію, спрямованого на вирішення поставлених завдань. Для кількісного та якісного аналізу дисертантом використовувались дані сучасного апарату математичної статистики. Змістовний аналіз фактів і залежностей даних об'єктивного аналізу джерел, зокрема іноземними мовами, відповідає сучасним вимогам до психологічних досліджень.

Структура та зміст дисертації, її завершеність та відповідність установленим вимогам щодо оформлення. Структурні компоненти дослідження, а саме: анотації, вступ, 3 розділи, висновки до розділів, загальні висновки, список використаних джерел, додатки, – пов'язані внутрішньою логікою і послідовністю викладу. Аналіз наукового апарату засвідчив відповідність вимогам кваліфікаційного наукового дослідження.

Результати проведеного дослідження дають підставу вважати, що здобувачем виконані всі завдання відповідно мети роботи.

Засвідчено ефективність впливу побудованої системи соціально психологічного супроводу терапії сміхом для покращення стану емоційного

здоров'я в умовах лікування військовослужбовців. Основний зміст доповнюють додатки (методики, тести, опитувальники), що застосовувалися дисертантом у процесі проведення експерименту. Дисертація оформлена згідно з чинними вимогами.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації:

1. В своїй роботі ви наводите в розділі 1.2 узагальнення різних концептуальних підходів до пізнання емоційного здоров'я, якщо їх аналізувати то можна побачити що ці підходи фактично тотожні до вивчення психоемоційного та емоційного здоров'я.

2. На ст. 64 (рис 1.1) ви, поділяючи два стани як комфортний так дискомфортний, наводите суто фізіологічні ознаки. В даному випадку вони є ознаками чи факторами які обумовлюють такі стани?

3. Скажіть будь-ласка, чи дійсно на сьогодні в психологічній науці відсутні поширені перевірені методи дослідження емоційного здоров'я.

4. Аналізуючи специфічну реакцію на стрес військовослужбовців з отоларингологічними захворюваннями, ви робили спробу зібрати інформацію, яким чином реакція на стрес впливає на емоційне здоров'я.

В роботі є певні стилістичні огріхи, а також формулювання окремих речень відносно їх логічного зв'язку.

Загальний висновок. Дисертаційна робота М. Балашенко «Емоційне здоров'я військовослужбовців та психотерапевтичні умови його покращання в отоларингології» за актуальністю, науково-теоретичним рівнем, новизною, постановкою та розв'язанням проблем, практичним значенням відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №44 від 12

січня 2022 року, а її автор заслуговує присудження ступеня доктора філософії у галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія.

Рецензент:

доцент кафедри загальної та
диференціальної психології
Державного закладу «Південноукраїнський
національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»,
кандидат психологічних наук, доцент

Тетяна УЛЬЯНОВА

